

Compendiū theologie

sup isto passu **M**ath. v. p. virtutes ad dona/ et p. dona ad beatitudines puenitur. **U**nde virtutes/ dicūt in icū opatiōis bo ne z euacuatiōem culpe quo ad essentiam. **D**ona autē dicunt bonū z expeditū pro gressum. quia donū/ expeditū reddit actū virtutis vt expedit opetur. **B**eatitudines autē dicunt cōsummationes siue terminū quaten⁹ in vīa haberi potest. ita vt omnē culpā euacuet z omnē culpe delectatiōem. **E**t bonū delectabiliter opetur quantū fa cere possibile est viatori. **E**t ideo dicūtur iste beatitudines/ virtutes purgati animi. **Q**uia scz animā purgant/ vltima purga tione viatori possibili.

Quare vltime bea

titudini idē redditur premiū sicut prime

Ultime autē beatitudini idem premiū reddit quod z p. sic sed nō eadem ratōne. **Q**uia regnū celoz duo in se cōprehendit. s. exaltatiōem z abundantiam. **I**n beatitudi ne autē que p. ma ponit/ que est paupras spūs ē summa rez abdicatio siue abiectō z ideo p. mittit ei regnū in quantū dicit abūdantiā. **I**n beatitudine vero que vltima ponit/ que est p. secutiōem pati propter iusticiā. est summa deiectō z ideo pro mittit ei regnū in quantū nominat exalta tiōem. **U**nde quāuis regnū celoz omnibus beatitudinib⁹ debeat. istis tamē solum p mittitur. quia p. quandā appropriatiōem istis magis debetur.

De beatitudinib⁹

in speciali. **E**t cum quo dono cōueniant

Nunc attendendū est ad aliqua rem singularē determinationē. **P**rima igitur virtus seu beati tudo est paupertas spiritus que adaptat dono timoris. **E**t expellit supbiā cui con trariat eo q. paupertas spiritus/ vera hūili tas sit. **H**ic beatitudini in premiū p. mit titur regnū celozum. **E**t nota q. paup ras hic dicit abdicatio tempaliū fm rem z fm voluntatē. **Q**uia cū beatitudines p. sectā dicant peccati exclusiōem. tam quo ad peccati essentia q. quo ad peccati occa sionē. cum abdicatio solū fm voluntatē/ nō sit euacuatio p. fecta occasionis pecca ti. quia est alia vtilior que magis occasio

nē peccati euacuat/ scz illa que est fm rem z fm voluntatē. patet q. illa prima est p. prie beatitudo.

De secunda

Secunda virtus seu beatitudo est mititas sine mansuetudo q. cōgruit dono pietatis z expel lit iram. q. mitis est quē ira vel rancor nō afficit. **C**ui respondet in p. mium possessio terre viuentiū.

De tertia

Tertia virtus seu beatitudo est luctus/ qui est dolor animi ca ritate iformatus q. facit cogno scere miseriā propriā z lacrima bilem p. nitis vite statū z delectatiōem fu ture glorie que sufficiens causa luct⁹ sunt. quē dolorē inducit sciētie donū. **Q**ui enī addit sciētiā istā scz addit z dolorē. **C**ui pro p. mio respondet eterna consolatio in qua absterget deus omnē lacrimā ab ocu lis sanctorū. **E**t iam nō erit ampli⁹ neq. lu ctus neq. clamor zc. **E**t hec euacuat inui diam que dolet de bono alieno z letatur de malo. hec autē beatitudo ecōuerso. **E**t quāuis luct⁹ ipse miseriā quedā videat cōgrue tamē beatitudo p. pter sibi annexā dulcedinē dicit/ eo vt dicit **B**rego. dulcio res sunt lacrimae penitentiū q. delitiae regū. **E**t **A**ugust. li. cōfessio. **T**urrebāt lacrimae z bene mihi erat cum illis.

De quarta

Quarta virtus seu beatitudo est esuries z sitis iusticie/ que do no fortitudinis adaptat. q. est in sustinendis piculis p. iusti cia z fide. **Q**ue expellit tediū boni hoc est acedia. **C**ui rōdet p. p. mio etna saturitas

De quinta

Quinta virtus seu beatitudo ē misericordia. **Q**ue appropria tur dono cōsilij. qd docet alijs dimittere minora/ vt nobis dimittat ma iora. vel p. ferre terrena vt obrineam⁹ cele stia. **H**ec expellit auariciā cuius p. priū est cōgregare z non remittere vel p. ferre. **P**re miū autē huic b. titudini rōdes est cōsecu tio misericordie.

De sexta

Sexta virtus seu beatitudo est mundicia cordis. cui convenit donum intellectus qui est cogitatio celestium oculorum cordis mundans et illuminans. Hac eliminat gula que corrumpit et execat cor. Unde **De** quarto fornicatio et vinum et ebrietas aufert cor. **P**remium huic beatitudini respondens est visio dei.

De septima.

Septima virtus seu beatitudo est pax seu esse pacificum. Cui respondet donum sapientie qui est delectari in deo qui est pax nostra. **H**ec repellit luxuriam que animum non pacificat sed vagum reddit et instabilem. Cui correspondet premium esse filium dei.

De octava.

Octava virtus seu beatitudo que est pati persecutionem propter iustitiam clarificat et ostendit quoddam factum habens respectum ad singula precedentia. Et per quod omnes alie beatitudines ab ultima usque ad primam probantur si vere sunt. **U**n **B**reg. Qualis unusquisque apud se lateat illata et humilia probat. Et hinc est quod beatitudo ipsi facto primo respondens quod idem est cum premio per beatitudinem promissio redire dicitur ad caput tanquam circulus perfectus et omnes beatitudines ambiens et comprehendens. **D**e virtutes seu beatitudines tanguntur **D**atb. v. **B**eati pauperes spiritu quoniam ipsorum est regnum celorum. etc.

Unde accipitur numerus seu sufficientia beatitudinum.

Numero vero beatitudinum numerus et sufficientia secundum integritatem perfectionis hominis accipitur. Ad perfectionis autem integritatem requiruntur tria. scilicet recessus a malo perfectus seu progressus in bono. et perfectus statim in optimo. **S**ane respectu primi malum procedit aut ex timore superbie. aut ex rancore malicie. vel ex languore libidinis seu concupiscentie. **C**ontra que tria sunt seu sumuntur tres prime beatitudines scilicet paupertas spiritus contra malum timoris superbie. **V**irginitas contra malum rancoris malicie. **L**uctus contra malum languoris libidinis seu concu-

scencie. **R**espectu vero secundi perfectus seu progressus in bono attenditur circa divinam imitationem que est duplex secundum duas vias quibus intendi potest scilicet misericordiam et veritatem. **D**e quibus in psalmo. **U**niversa via domini misericordia et veritas. **E**t secundum has duas vias sumuntur due alie beatitudines. scilicet respectu veritatis est iusticie. et respectu misericordie affectus misericordie. **R**espectu autem tertii perfectus statim in optimo attenditur in duobus scilicet in limpida cognitione et in tranquilla affectione. **E**t secundum hoc sumuntur due alie ultime beatitudines. scilicet respectu limpide cognitionis mundicia cordis ad deum videndum. **E**t respectu tranquille affectionis pax mens ad deum perfecte fruendum. **E**t adverte quod sicut in enumeratione donorum iuxta quod supra tractatu de donis declaratum est. est ordo quidam artificialis quo primo loco ponuntur et enumerantur digniores. ita in enumeratione beatitudinum est ordo quidam naturalis quo digniores ultimo loco ponuntur.

Et supradictis colligitur quod habitus virtutum cardinalium principaliter disponunt ad exercitium vite active. **H**abitus vero donorum maxime disponunt ad actus vite contemplative. **H**abitus autem beatitudinum disponunt ad perfectionem vitamque.

Finis tractatus precedentis.

Incipit tractatus

viii. et finalis de viciis tantum nature quam voluntatis

In finalibus aliqua

de viciis summam tangere convenit. **E**t quia sunt vicia nature. et vicia voluntatis. tangitur primo aliquantulum de viciis nature. **E**t deinde de viciis voluntatis.

De numero et sufficientia vicioz nature.

Uicia autem nature quantum ad huiusmodi compendium attinet satis erit enumerare. que sunt septem scilicet **E**xtollentia seu presumptio **V**irginitas **A**miditas. **P**ecipitatio. **H**ebetudo. **S**tulticia. **Q**uod numerus siue sufficientia hinc de